

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Winnipeg, Manitoba WEDNESDAY, SEPTEMBER 24th, 1919. No. 20. VOL. I.

В Сталівнях Злуч. Держав Застрайкувало 1,500,000 Робітників

Питора мільона робітників в Сталівнях Злуч. Держав вийшло на страйк.

ПІТСБҮРГ, Па., 20 вересня. — Двадцять чотири юніі чисельні більше як 1,500,000 членів вийдуть в протест рано на страйк цілковито паралізуючи залізницю і сталеву індустрію в Злуч. Держав, як результат відмови голови великої сталевий корпорації сповити домагаю робітників. Судія Е. Г. Гері, голова "Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшн" відмовився переговорювати з репрезентантами робітників. Головними домагаюми робітників, через котрі вибухне страйк є: право на "колектив баргейнінг", вісім-годинний день праці і вистарчаюча на жите платня.

Страйк обняв 90 процент робітників.

ПІТСБҮРГ, Па., 22 вересня. — Вм. З. Фостер, секретар національного комітету сталевих робітників заявив нині рано о 9 годині, що страйк в сталевих фабриках в краю обняв 90 процент робітників.

КЛІВЛЕНД, Огайо, 22 вересня. — Г. В. Рейсі, юніійний організатор заявив нині рано, що в Клівленді вийшло вже на страйк 19,000 робітників, а до вечора число страйкуючих буде вносити від 25,000 до 28,000.

15,000 в Віллінг, В. Вірджинія.

ВІЛІНГ, В. Ва., 28 вересня. — Обчислено, що найменше 15,000 робітників в сталівнях в Віллінг і околиці були нині на страйку. Ані одна фабрика не є в русі.

В Гері, Інд. фабрики замкнені

ГЕРІ, Інд., 22 вересня. — Всі сталеві і фабрики заліза в сім місті стоять дармо в наслідок страйку, який почав ся о 6 годині рано, коли тисячі робітників не прийшли до роботи.

Юніійні провідники з Інд. на Гарбор заявляють, що там вийшло на страйк 85 процент робітників.

80 процент на страйку в Джансавн, Па.

ДЖАНСТАВН, Па., 22 вересня. — Обчислюють, що в сталівнях в сім місті вийшло на страйк 80 процент робітників.

МОНЕСЕН, Па., 22 вересня. — Всекраєвий страйк сталевих робітників захопив тут 5,000 людей в сталівнях.

В Бюфало страйкує 20,000.

БЮФАЛО, Н. Я., 22 вересня. — Юніійні провідники заявляють, що в сім місті є на страйку 20,000 робітників.

МОНЕСЕН, Па., 22 вересня. — Всі сталеві в околиці Дюнора-Монессен зістали сьогодні замкнені в наслідок страйку. Обчислюють, що на страйку вийшло около 10,000 робітників.

ШКАГО, 22 вересня. — Сталівні в полудневій Шкаго замкнено нині рано і лише кілька форманів лишило ся доглядати огню в печак.

Моряки йдуть на страйк в Сидпаті.

КЛІВЛЕНД, 22 вересня. — Урядник "Лейк сіменс юніі" заявив, що юніійні моряки в сім порті відмовились нині рано працювати на кількох тягарових кораблях в доках.

ШКАГО, 20 вересня. — В бюрі Лейксіменс юніі зроблено заяву, що більше як 21,000 юніійних членів зайняти на Великих Озерах вийдуть на страйк в понеділок в симпатії до робітників по сталівнях.

Каже, що всі страйкує 284 тисяч.

ПІТСБҮРГ, 22 вересня. — Секретар юніі сталевих робітників Фостер заявив, що докладні обчислення, які він отримав вказують, що в цілій краї є на страйку 284,000 сталевих робітників. В самім лише околиці Пітсбурга застрайкувало 71,000 людей.

Поліція бе клобами і арештує страйкарів.

ПІТСБҮРГ, 22 вересня. — Кількох людей дістало клобам по головах і переведено нині 20 арештовань в місточку Клейртон, коли левсильвеська стейтова поліція розганяла товпу, котра не хотіла розійти ся.

Як заявляє клейртонська поліція, по обох сторонах було кілька вистрілів.

Нинішня сутинка се вже друга з ряду межі поліцією а страйкарями; стейтові жовніри розганяли товпу в неділю по полудні. Поліція уживала свободию своїх клобів і багато осіб дістало ранених.

З НАРАД ІНДУСТРІАЛЬНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ В ОТТАВІ.

ОТТАВА, 16 вересня. — Вчора отворено тут Національну Індустріальну Конференцію.

Всі віннігеські делегати і більшість з західних делегатів були в Оттаві вже в суботу. Вони перевели день на нараді, призначивши репрезентантів до ріжних комісій.

Коли отворено конференцію, було присутних поверх 200 делегатів і велике число людей визначних в політиці і публичних справах, включаючи судю прем'єра Норріса з Манітоби; прем'єра Олівера з Брітш Колумбії; прем'єра Моррея з Нової Шкотії і прем'єра Гірста з Онтеріо.

Конференція є поділена на трі групи: репрезентантів робітничих організацій, репрезентантів хлібодавців і репрезентантів загальної публіки, куди входять члени королівської комісії що до ідустріальних відносин, муніципальні репрезентанти, репрезентанти і варіанта повернувших жовнів

(G. W. V. A.), репрезентантів ріжних товариств і інших тіл.

Через несприутність прем'єра Ізаа слабости, його промову відчитав міністер праці. На понеділковій сесії промовляли також міністри А. Л. Сифтон і Г. Н. Ровел і лідер лібералів В. Л. Мекензі Кінг. Також говорив В. С. Стон; президент локомотивних інженерів в Злуч. Держав.

Стон в своїй промові заявив, що 20 процент підвижки в платні і 40 процент підвижки в кошті життя ніколи не приведе до спокою. Він сказав, що по другім боці границі є такі самі проблеми, як тут.

Вітківська сесія. — 8-годинний день праці.

Підчас вітківської сесії одною з найважчих порушень справ була дебата над 8-годинним днем праці. Дж. А. МекКленд з Монреалу сказав, що в Канаді є потреба 8-годинного дня праці і 44-годинного тижня. На британських докуах зменшене робочих годин-оказало ся успішним.

Мелві П. Гвайт з Торонто, головний фабрикант, говорив про потребу збільшення продукції і висловив надію, що над кожидм рішенням відносно зменшення годин праці буде ся серіозно застановають.

Полк. Карнегі заявив, що продукція при 9½ і 10-годинний дни праці не була більша як при 8-годинним дни. Він сказав, що управлєв фабрикою, де-сер Роберт Гатфілд перший раз ввів 8-годинний день праці і сей план був успішним.

Олена Готтеридж з Ванкувер сказала, що нема потреби робітникам працювати ший день і пів ночі. Захід прийняв 44-годинний тиждень і 8-годинний день праці і не видно там жадної ознаки банкрутства. Схід стримує старі звичаї і обичаї і йому може приходити ся тяжко взяти ся за 8-годинний день праці, однак коли він се зробить, то се буде на користь для робітництва взагалі.

Е. Дж. Дейвіс з Ньюмаркет сказав, що тепер не відповідний час на ухвалюване законів відносно робітничих справ. Тепершній час, се час бальонових ідей. Надходить час пригноблення і Канада повинна зачекати рік або два.

В обороні 8-годинного дня праці промовляли також віннігеські делегати Віннінг і МекКочин.

Віннінг сказав, що в той час, як нам здаєт ся, що на поверхні ми маємо ідустріальний мир, не глибоко під поверхнею є розтин готовий прирвати ся, і 8-годинний день буде одним з головних домагаєв.

МекКочин сказав, що "ми працюємо, щоб жити, а не працюємо, щоб лише працювати. Японія, сказав він, є в найліпшій стані, щоб збільшити експортну торговлю, бо там працюють по 12 і 14 годин на день, однак я не думаю, що

навіть панове з протинної сторони бажали би примінити в жите японські відносини в Канаді. 8-годинний день задовольте до певного степеня домагає екстремістів, однак коли серед нас все ще знайде ся велике число безробітних, тоді ми знова будемо старати ся скоротити години праці, щобі благодатно безробітє наділи тижді, що його потребують".

МекКочин припінув другій (капіталістичній) стороні, що вона має до діл з уміркованими, а не з екстремістами.

Капіталістична сторона виступала дуже солідно проти 8-годинного дня праці, а делекати з них мали відвагу сказати, що заведенє 8-годинного дня праці спаралізувало би ідустрію.

"Колектив Баргейнінг".

ОТТАВА, 17 вересня. — Дебата над призначєв трейд-юнії і т. зв. "колектив баргейнінг" (спільним торговуванєм) почали ся нині пізно по полудні. В сій справі промовляли: від робітників Бест, від хлібодавців Карлайл з Торонто.

Оттава, 18 вересня. — Коли отворено нині рано сесію ідустріальної конференції слідуєчї справи були на порядку дня: право робітникам організувати ся, призначєв робітничих юнії і "колектив баргейнінг". Перші два бесідники говорили цілковито на посліду лему, а Адам С. Гей, повернувший жовнір з Віннігеса сказав, що в старім краю (в Англії) бороли ся за сей принцип 30 літ і він апелював до конференції старати ся поладити сю справу тут за 30 мінут на користь всего робітничого населєня.

В користь "колектив баргейнінг" промовляв також другий віннігеський делегат, Риг, котрий між иншим сказав, що міниме вже близько 100 літ від часу як британський парламент признав принцип трейд-юніонізму.

Низька платня для женщин. Підчас вчєрашних дебат над мінимум платнею для женщин, Вм. МекКензі від готелевих робітників з Ванкувер заявив, що перєсна платня по готелях найбільших корпорацій в Канаді вносить для женщин по \$7.00 на тиждєв. Заходи організувати сих робітників в юнії зістали зломані.

"Сі робітники живуть на мислині", сказав МекКензі. "Я приїжджу до Оттави і знаходжу дівчата працюючі в ресторантах по \$4.00 на тиждєв. Організація стоїть низько. Вони виходять на страйк на тиждєв і є присилувані повернутися назад до роботи".

Справознава комітеів.

ОТТАВА, 19 вересня. — На нинішній сесії ідустріальної конференції здали свої справознава комітеї в справі мінимум платні, державної асексурації і спільних ідустріальних рад. Предложено також резолюції поручаючі примусову вільну науку, свободу пре-

си і слова і забезпечєне перед безробітєм підчас надходячої зими.

Надією сеї конференції є, що розвязку тепєричного невдоволеня можна би винайти. В парламенті є тепєр лише два репрезентанти робітництва і 79 адвокатів. В парламенті, сенаті і всіх провинціальных легіслатурах (парламентах) є лише 6 робітничих представників проти 714 капіталістичних репрезентантів. Робітництво становить 45.2 процент, фармери 34.3 процент, бизнесмени і профєсїоналісти 20.5 процент. Наколи-б робітництво дати справедливу репрезентацію, воно мало би 400 послів в ріжних парламентах, або 45.3 процент.

Не могли погодити ся.

ОТТАВА, 20 вересня. — Комітеови ідустріальної конференції оказало ся неможливым предложити односторонні рапорти відносно питань про години праці, право робітникам організувати ся, призначєв робітничих юнії і "колектив баргейнінг", і тепєр представителі даних комітеів мають предложити окремі рапорти. Хлібодавіц, сказав Мелві П. Гвайт, заючи справознава від комітеу, радо приймуть найповнішій правительствену ініціативу що до потреби 8-годинного дня праці. З другої знова сторони робітництво заявляло устами Дж. А. МекКленда, що вже було достіт комітеів і комісії відносно сеї справи і робітництво хоче перє застосуванє закона. Воно не годить ся на ще якісь дальші іністівації.

На вчєрашній сесії прийнято односторонній рапорт комітеу ч. 3 в справі закону що до мінимум платні, який предложила Олена Готтеридж з Ванкувер.

МекКочин про свободу слова.

ОТТАВА, 20 вересня. — Підчас дискусії над свободою слова і преси на вчєрашній сесії ідустріальної конференції, Р. С. МекКочин з Віннігеса сказав, що квестія бунту є нині одною з важних на заході. Коли се є бунтівничим вчинком говорити на публіциім вічу і проповідувати певні зміни в економії, то він побудє ся, що ся конференція багато не зробить. Коли ідустріальний мир означає заперечєне одиниці права викладати теорію, то Канада далеко не зайдє.

МекКочин говорив про всім людей оскаржених в Віннігесі о бунт. Вони перебули 28 днів в тюрмі і він не може бачити, щобі сі люди були винні за якийсь злочин, за котрий не є винні інші робітничі провідники. Іх одиноким злочинком було се, що вони були активніми в робітничім русі, сказав МекКочин, і если має бути який результат з сеї конференції, то оскарженя проти сих людей повинні бути відтягнені. Се зменшило би підозрінє, яке тепєр є в головах многих робітників.

Розпочав ся канадський робітничий конгрес.

ГАМІЛЬТОН, Онт., 22 вересня. — Нині рано розпочав ся тут 35 ремісничо-робітничий конгрес при співучасті близько 800 делегатів, репрезентуючих зорганізованє робітництво Домінії.

Найважнішими справами на конгресі будуть правдоподібно слідуючі: вісім-годинний день праці, мінимум платня, "колектив баргейнінг" і становиско конгресу до Одної Великої Юнії.

На конгресі є репрезентанти британського ремісничо-робітничого конгресу і Американської Федерації Праці.

Харитонов освободжений.

ВІННІПЕГ, 20 вересня. — Михайло Харитонов, бувший редактор рос. газети "Робочий Народ", котрого арештовано разом з провідниками віннігеського страйку і засуджено іміграційною комісією на депортованє, зістав випущений нині на волю на розказ міністра іміграції Калдера.

Шоппельрєя депортують.

ВІННІПЕГ, 22 вересня. — Оскар Шоппельрєя, повернувший жовнір, арештований також в звязі з страйком, буде сего тижня депортований до Злуч. Держав, заявив нині комісар іміграції Шоппельрєя походить з Сан Франсіско, Кал. і буде відданий американським властям на границі в Емерсоні.

Колчак зрезигнував з "головного правителя".

ЛОНДОН, 22 вересня. — Адмірал Колчак, голова "всєросійського правительства" в Омську повідомив аліянті, що він рєзигнує з титулу головного "правителя" в користь ген. Дєнікіна, провідника проти-большевицький військ в полудневій Росії. Таку вість приносять бездротна депеша російського совітського правительства в Москві. Депеша признає, що большевики пошили Курск після борби проти військ Дєнікіна.

Дєнікінів посол раненій бомбою.

ТФЛІС, Транскавказія, 22 вересня. — До автомобіля ген. Буратова, представника ген. Дєнікіна в Георгії кинено ручну бомбу, котра тяжко ранила ген. Буратова і також георгійського генерала Одєлєдєза.

Перетяли залізничний шлях Київ-Петроград.

ЦРІХ, 18 вересня. — Телеграми з Мінська доносять, що Полякам вдало ся перетяти залізничний шлях межі Києвом і Петроградом. Рівночасно Поляки посувають ся на полюдє в напрямі Дніпра, Могилєв і Орші.

Англії опускають Кавказ.

ЛОНДОН, 18 вересня. — "Асошієтєд Прєс" доносить, що Англії випорожнюють Кавказ. Вже кілька реґіментів відїхало з Тифлісу.

Відкличуть військо лише з європейської Росії.

ВАШІНГТОН, 18 вересня. — Вісті з Лондону про відкликанє англійського війська з Росії відносять ся лиш до європейської Росії, головню до Архангєльська, а не до Сибіру. Англія має в Сибірі лиш 1700 офіцирів і жовнірів — і вони на дальше мають там остатись.

Поляки дійшли до Двини.

ЛОНДОН, 18 вересня. — Польські війська відперли большевиків аж до ріки Двини, занявши Десну і Коротєнє.

Говорять про збільшенє території.

ЛОНДОН, 17 вересня. — Большевицьке бездротне донєсенє каже, що через злукку військ з туркестанського фронту з військами з ташкентського фронту до совітської Росії припада величезна територія. Ся область має богаті склади сировини матеріалів, поживи і бабовни на 241,000 тонн.

Д'Анунціо в Фіоме обнятий блокадою.

ВАШІНГТОН, 18 вересня. — Італійське правительство, після урядових донєсенєв, переводить блокаду міста Фіоме, яке заняв Габрієлє Д'Анунціо на чолі з зворохоблєним військом. Правительство сподіє ся в той спосіб голодом примусити зворохобленє військо до послуху і до виконаня рішєній мирової ради, на основі якої Фіоме не має належати до Італії.

Колчак зрезигнував з "головного правителя".

ЛОНДОН, 22 вересня. — Адмірал Колчак, голова "всєросійського правительства" в Омську повідомив аліянті, що він рєзигнує з титулу головного "правителя" в користь ген. Дєнікіна, провідника проти-большевицький військ в полудневій Росії. Таку вість приносять бездротна депеша російського совітського правительства в Москві. Депеша признає, що большевики пошили Курск після борби проти військ Дєнікіна.

Укр. Драматичний Кружок "Читальня Просвіти" відіграє

в Укр. Робітничім Домі іштуку з під пера славного письменника Б. Грінченка, п. з.

НАХМАРИЛО

комедія в 3-ох діях. Місяця по: — 50, 35 і 25 цт. Початок о год. 8.30 вечєром. Приходить численно разом з своїми приятелями. На павзах буде пригравати українська бандя.

МАСОВИЙ МІТІНГ

будівельних і загальних робітників відбудє ся в Укр. Робітничім Домі в НЕДІЛЮ, 28 ВЕРЕСНЯ, с.р. о год. 2.30 по полудні. Будуть обговорювані важні питання, дотикаючі всіх будівельних і загальних робітників. Будуть промовляти Джеймс Віннінг, Г. Ловєт і др. бесідники

ЦЕЛЯРИЯ
ГАР.
окраєві і тунєні.
Продаємо шифар-
ські часті сайт.
рми. Колектуємо
аніський мові.
Winnipeg, Man.

ИКА
и немє ліни на
наших лікарств,
на дістаті лікар-
ствє лікарств, а
а ми вам його

и біл. гол. ч.2 1.25
смороди ч.1. 1.00
смороди ч.2. 2.75
риш. .... 45 - 1.25
рочиєне шрови 1.00
кров і нерви 2.25
на нерви . 50 - 3.25
ревматизм 50 - 1.50
на ревматизм 5.00
орішні 50, 1.00 і 1.50
в корішчї на
ч.1. .... 25 - 50
србєта ч.2. 75 - 1.50
гор. воду 1.50 - 6.50
о очі . 50 - 75
атар . 50 - 3.25
ари до лица
фуми
дства на біл. зубів.
на оплату почт.
мо самі. Пишть
на адресу:
E
nipeg, Man.

АГОДИ
вничій заснова-
уряджуємо в
рпни спеціаль-
даж гардероби
і, женської і
к рівнож това-
рх. Ціни зни-
сіх товарах.
вности на слї-
жидєнь:
душлівої, рег.
енєр по 95ц.
по 18ц. за ярд.
для хлопцїв
75ц.
Камєрський
лїкр Евно.
nipeg, Man.

А!
ого

ого
гарого краю,
суд) чи фут-
бсолютно не
вність сунї
низьких ці-
н або футро

футер викін-
наші костю-
як і з прис-
пні знатоки
практикою.
о.
зайдіть до
до нашї ціни
х, як рівнож

Ave.
N.
аститель.